

INTERVIEWS

TATJANA (TANYA) VRIJDAG 12 OKTOBER 19.10 UUR

(Bij binnenkomst maakt de 18-jarige Tanya een zelfverzekerde en volwassen indruk. Ze is groot, zeker 1m80, en fors gebouwd. Ze kijkt vriendelijk uit haar ogen en als ze lacht zie je dat ze linksboven een hoektand mist)

Dag Tanya. Hoe lang woon je al in dit internaat?

5 jaar. En daarvoor heb ik 7 jaar in een ander internaat gezeten.

Weet je waarom je hier zit?

De Staat heeft me hier naar toe gestuurd omdat ik samen met mijn broertje van huis ben weggelopen.

Hoe oud waren je broertje en jij toen?

3 en 6.

Waarom liepen jullie van huis weg?

Mijn vader en moeder hadden ruzie.

Waarover hadden ze ruzie?

Dat weet ik niet. Ze waren dronken en dan hadden ze altijd ruzie.

Wat deden ze dan?

Dan sloegen ze elkaar. En ze sloegen mijn broertje.

Waarom?

Zo maar. Omdat hij daar was.

Jou niet?

Nee, mij niet. Ik verstopte me altijd.

Maar waarom liep je dan weg?

Mijn vader gaf mijn broertje een heel harde schop.

(Haar onderlip begint te trillen en er wellen tranen in haar ogen op. Ze houdt zich echter groot en begint niet te huilen maar kijkt me recht aan. Ik besluit verder te gaan met een ander onderwerp)

Iets anders Tanya. Wie is hier in het internaat je beste vriend of vriendin?

Van de kinderen of van de staf?

Van de kinderen.

Sacha.

Welke Sacha?

Sacha Stipanovitsj.

Die uit groep 8?

Ja, die.

Maar die is toch veel jonger dan jij?

(Ze krijgt een kleur en laat haar kin op haar borst zakken)

Ja.

Waarom juist hij?

Hij... hij lijkt op mijn broertje.

(Het antwoord verrast me, ik had verwacht dat ze verliefd zou zijn)

Woont je broertje hier ook in het internaat?

Nee.

Waar is hij dan?

Dat weet ik niet.

(Ze praat nu zo zacht dat ik haar nauwelijks kan verstaan)

Ik heb hem al meer dan 10 jaar niet gezien. Hij moest naar een ander internaat.

Mis je hem?

(Ze knikt. Het lijkt me beter haar even rust te geven)

Ik heb wel zin in een kopje thee, jij ook?

Ja graag.

Mag ik een foto van je nemen Tanya?

(Ze slaat haar handen voor haar gezicht en ineens zie ik een jong meisje voor me, een onzekere puber)

Nee! Ik ben veel te lelijk.

Hoezo, je bent helemaal niet lelijk, integendeel?

Wel waar, ik ben veel te dik.

(Ze lacht zenuwachtig en kijkt mij tussen haar vingers door aan)

Hoe kom je dáár nu bij. Maar oké, jij je zin, misschien straks dan. Goed?

(Ze laat haar handen langzaam zakken)

Tanya, vertel me eens, wat vind jij het lekkerste eten?

(Er verschijnt een grote glimlach op haar gezicht, eten is duidelijk belangrijk voor haar)

Spaghetti, want dat kan je op heel veel lekkere manieren klaarmaken.

Kan jij dan koken?

Ja, heel goed, tenminste, dat zegt iedereen.

Maar spaghetti...

Ik heb het twee jaar geleden in Italië geleerd toen ik daar bij een familie

logeerde. Ik wil later kok worden.

Kok? Waarom dat?

Omdat koken leuk is om te doen. En als het eten goed gelukt is en iedereen zit te smullen dan voel ik me het gelukkigst.

Ik begrijp het. Iets heel anders nu. Ik zou graag van je willen weten wat het allereerste is dat je uit je jeugd kunt herinneren.

(Voor het eerst tijdens ons gesprek moet ze goed nadenken)

Paddenstoelen zoeken met mijn oma denk ik. Ze kon heel goed koken.

Leeft je oma nog?

Dat weet ik niet, ik heb haar nooit meer gezien. Oma hield heel veel van me.

(Ze kijkt me nu niet meer aan maar staart langs me heen door het raam naar buiten)

Laatste vraag Tanya. Wat zou je doen als je morgen ineens rijk zou zijn?

Eh... een jurk kopen?

Nee, ik bedoel héél erg rijk, schatrijk.

Een eigen restaurant beginnen. En als er dan nog geld over is met alle kinderen van school op vakantie gaan. Naar Italië, want daar is het heel mooi!

ANDREJ DINSDAG 16 OKTOBER 18.45 UUR

(De 18-jarige Andrej is een kleine magere jongen met heel kort geknipt haar. Als hij binnen komt kijkt hij me niet aan maar loopt met gebogen hoofd naar de stoel. Zijn pedagoog heeft verteld dat hij heel verlegen is en erg stottert. Zij is van mening dat hem interviewen zonde van de tijd is)

Dag Andrej, vertel me eens, hoe lang woon je in dit internaat?

12 jaar.

(Het komt er moeizaam uit, Andrej stottert inderdaad heel erg. Ik besluit te doen alsof ik het doodnormaal vind)

Weet je waarom je hier zit?

Omdat ik gevochten heb.

Gevochten? Met wie?

Met een andere jongen.

Maar dan hoef je toch niet naar een internaat?

Mijn vader en moeder wilden me niet meer.

Omdat je gevochten had?

Ik had een mes gepakt.

Een mes? Waarom?

Hij pestte me.

Waarmee pestte hij je?

Dat ik niet goed kan praten.

Ik snap het. Iets anders Andrej, heb je broers of zussen?

Ja, 1 zus en 2 broers.

Hoe oud zijn ze?

Oudste broer 28, andere 24, zus 25.

Heb je contact met ze?

Mijn zus schrijft me soms.

Wanneer heb je haar voor het laatst gezien?

Dat weet ik niet meer. Lang geleden.

En je ouders, wanneer heb je die voor het laatst gezien?

(Geen antwoord. Andrej heeft me tot nu toe nog niet één keer aangekeken, friemelt de hele tijd met zijn handen en maakt met de nagel van zijn rechterduim de nagels van zijn andere hand schoon. Het geeft me het gevoel alsof ik hem op het matje geroepen heb. Misschien had ik dit interview

toch niet moeten doen. Het stotteren is tot nu toe niet erger geworden)

Vertel eens Andrej, wie is hier in het internaat je beste vriend of vriendin?

Yura Michailovitsj, de muzikleraar.

Ben je goed in muziek?

Ik zing graag.

(Voor het eerst tijdens ons gesprek tilt hij zijn hoofd een beetje op en gluurde naar me)

Kan jij goed zingen?

(Hij knikt en op zijn lippen verschijnt een flauwe glimlach)

Zou je wat voor me willen zingen?

(Hij schudt zijn hoofd maar de glimlach blijft. Ineens begrijp ik waarom)

Jij stottert niet als je zingt, hè Andrej?

Nee.

Als je wilt mag je de antwoorden op mijn vragen ook best zingen, hoor.

(Andrej glimlacht nu breeduit en toont me een heel andere jongen. Snel pak ik mijn fototoestel. Als door een wesp gestoken gaat hij recht overeind zitten, zijn glimlach is verdwenen)

Andere vraag. Wat vind jij het lekkerste eten?

Pizza en spaghetti.

Jij ook al spaghetti. De meeste kinderen noemen dat. Hoe komt dat?

(Hij haalt zijn schouders op)

Oké. Nu een wat moeilijker. Wat is het allereerste dat jij je uit je jeugd herinnert?

(Andrej laat zijn hoofd zakken en geeft geen antwoord. Ik wacht, maar er komt niets. Hij zucht en schuifelt met zijn voeten over de vloer. Het is duidelijk dat hij in tweestrijd zit)

Je kunt het me gerust zeggen, hoor Andrej.

(Ik praat zacht om hem niet af te schrikken)

Vuurlopen.

(Hij zegt het zo fluisterend dat ik niet zeker weet of ik het goed heb verstaan)

Wat zei je Andrej?

Vuurlopen

Leg eens uit.

Mijn vader had buiten vuur gemaakt om de bladeren te verbranden, ik ben daar doorheen gaan lopen, op blote voeten, ik dacht dat ik dan niet naar school hoefde, ik wilde niet naar school, ik was bang voor school, bang voor de kinderen, maar ik moest wel naar school en mijn vader was heel kwaad en sloeg me en mijn voeten deden zeer en ik mocht niet in het water van hem omdat het mijn eigen schuld was zei mijn vader en toen moest ik van mijn moeder naar bed.

(Het is alsof er een sluis opengaat, de woorden rollen eruit, bijna zonder stotteren)

Heb je nu nog last van je voeten?

Nee.

(Het antwoord komt er heel resoluut uit)

Nog twee vragen Andrej. Allereerst zou ik graag van je willen weten wat je wilt worden.

Timmerman.

Waarom timmerman?

Dan hoef je niet te praten.

Dat begrijp ik. Laatste vraag : wat zou je doen als je morgen ineens rijk zou zijn?

Dat weet ik niet.

Natuurlijk wel, denk eens goed na.

Sorry, ik weet het echt niet.

ANASTASIA (NASTYA) MAANDAG 15 OKTOBER 17.45 UUR

(Nastya is een mooi 19-jarig meisje. Ze heeft halflang blond haar, ronde wangen en een grote, aantrekkelijke mond. In tegenstelling tot alle vorige geïnterviewden heeft ze een schitterend gebit. Bij binnenkomst lacht ze breeduit en ook haar ogen staan vrolijk)

Hoi Nastya, vertel eens hoe lang woon je in dit internaat?

7 jaar. En daarvoor 5 jaar in een ander.

Weet je waarom je in een internaat zit?

Mijn moeder is dood.

En je vader?

Die ken ik niet, die heb ik nog nooit gezien.

Waarom is je moeder gestorven?

Ze dronk.

Heb je broers of zussen?

Ja, een zus van 26, Sveta, en 2 broers, een van 23, Sacha, en Vadim. Die is 20.

Wanneer heb je ze voor het laatst gezien?

Mijn zus vorige jaar, in de zomervakantie. Mijn broers al heel lang niet meer. Ik weet ook niet waar ze wonen.

En je zus, weet die dat niet?

Nee. We weten alleen dat ze naar een ander internaat moesten en toen zijn we ze kwijtgeraakt.

(Nastya begint onrustig te worden, ze knijpt haar handen samen en knakt haar vingers. Ze heeft iets op haar linkerhand staan, op het gedeelte tussen duim en wijsvinger, het lijken letters)

Wat heb je daar op je hand Nastya?

(Ze bedekt de plek met haar andere hand en haar gezicht wordt rood)

Mag ik het niet weten?

(Ze schudt haar hoofd en wordt nog roder)

Oké, geen probleem, iedereen heeft zo zijn geheimen. Iets anders Nastya, wie is hier in het internaat je beste vriend of vriendin?

Tatjana Viktorovna.

Die zo goed kan koken?

Ja, die.

Waarom juist zij?

Ze snapt me en ze past op me.

Op je passen? Hoezo?

Ze zorgt dat ik geen stomme dingen doe.

Doe je die dan wel eens?

Ja, soms.

(Ze lacht schaapachtig)

Met jongens?

(Ze knikt)

Vind je jongens leuk?

Weet ik niet. Ze zijn anders.

Heb je een vriendje Nastya?

(Weer knikt ze en krijgt nu een kleur)

Hoe heet hij?

Yura.

Zit hij hier op school?

Nee, hij is al 5 jaar van school af.

Dus hij is veel ouder dan jij?

Ja, hij is bijna 24.

Is het toevallig zijn naam die op je hand staat?

(Ze slaat haar ogen neer)

Zie je hem vaak?

Nee.

Wanneer voor het laatst?

5 jaar geleden, toen hij van school afging.

En daarna niet meer?

(Ze schudt haar hoofd, bijt op haar nagels, maar blijft verbazingwekkend genoeg lachen)

Vind je het niet gek, dat jij je vriendje al zo lang niet hebt gezien?

(Ze haalt haar schouders op en fluistert dan iets)

Wat zei je Nastya, ik verstond het niet?

Deed mijn moeder ook.

Wat deed je moeder ook?

Op mijn vader wachten.

(Ineens is haar lach weg en zie ik in haar ooghoek een traan. Er is iets vreemds aan de hand met dit meisje en hoewel ik bijna zeker weet dat ik

iets oprakel wat onplezierig voor haar is, wil ik het wel graag weten)

Hoe heette je vader?

Sacha.

Had je moeder zijn naam ook op haar hand gebrand?

(Er lopen nu tranen over haar wangen. Tot mijn grote verbazing duren de tranen maar een paar tellen. Met haar hand veegt ze ze weg en tovert haar lach weer tevoorschijn. Ik heb het gevoel dat ik naar een actrice zit te kijken die zich na een trieste scène opmaakt voor een vrolijke)

Zo, ben je klaar voor de volgende vraag?

Ja.

Een moeilijke. Wat eet je het liefst?

Melksoep.

Melksoep? Waarom?

Vind ik gewoon lekker. Ik ben gek op melk.

Oké. Nu iets anders. Wat lees je het liefst?

Pippi Langkous.

Pippi Langkous?

Ja, kent u die niet? Hebben ze die boeken niet in Nederland?

Ja, die ken ik wel, die boeken hebben wij ook. Maar waarom Pippi Langkous?

Omdat die altijd over het hek klimt.

En dat zou jij ook wel willen doen?

(Ze knikt)

Heb je het hier dan niet naar je zin?

Nee, ik vind het afschuwelijk hier.

Maar als ik je op de gang zie, loop je altijd te lachen.

Nou en? Moet ik dan lopen huilen?

(Ze slaat haar armen over elkaar en kijkt me met een schuin hoofd glimlachend aan)

Nee, maar lachen...

Op mijn eerste dag in het internaat heb ik vierentwintig uur gehuild. Mijn opvoeder werd toen heel boos en gaf me een mep in mijn gezicht. Ik moest blij zijn dat de Staat zo goed voor me zorgde, zei ze. Dus ben ik blij en lach ik.

Maar echt blij ben je dus niet?

Ja hoor, meestal wel. Blij zijn is veel gemakkelijker

En toch vind je het hier afschuwelijk?

Ja, dat ook.

(Ze zegt het met nog steeds een brede glimlach om haar lippen. Ik ben totaal overdonderd en weet niet meer wat ik moet zeggen. Ze speelt dus echt gewoon de hele dag toneel. En iedereen hier maar zeggen dat ze het vrolijkste meisje van school is)

Oké. Laatste twee vragen.

Wat? Dat kan niet, hoor. Er moeten er nog veel meer komen. Dat heeft Tanya me zelf verteld.

Welke dan?

Dat weet ik niet meer, maar het waren er nog een heleboel.

Volgens mij heb ik je toch echt alles gevraagd. Maar beantwoord eerst deze twee maar, als er me dan nog andere te binnen schieten, zal ik die daarna stellen. Goed?

Oké!

Afgesproken. Nastya, ik zou graag van je willen weten wat het allereerste is wat je je uit je jeugd kunt herinneren.

Dat ik met mijn speelgoed op een kleed zat te spelen. Mijn zusje was mijn moeder aan het helpen. Het kleed was donkerrood en er zaten allemaal witte en groene stippen op.

Weet je dat nog zo precies?

Ja, ik weet zelfs nog hoe de kamer eruit zag. En ook dat ik een klein hondje kreeg, voor mijn verjaardag.

Hoe heette dat hondje?

Dát weet ik niet meer en ik kan me ook niet meer herinneren wat er mee gebeurd is. Maar dat ik hem kreeg weet ik nog goed. Wit met bruin was hij.

Laatste vraag Nastya. Wat zou je doen als je morgen ineens rijk zou zijn?

Hier weggaan.

Ja, maar ik bedoel verschrikkelijk rijk, schatrijk.

Hier weggaan en Tanya en al mijn andere vrienden meenemen.

Oké. Dat was het. Dank je wel.

Nee! Dat was het nog niet! U bent nog een vraag vergeten.

Welke dan?

Wat ik later wil worden.

Daar heb je gelijk in, die ben ik inderdaad vergeten. Dus vertel op, wat wil je later worden?

Ik leer nu voor naaister, maar het liefst zou ik tolk worden.

Tolk?

Ja. Tolk Engels. Ik heb een woordenboek en ken al een heleboel woorden.

Elke dag leer ik er drie nieuwe bij en die schrijf ik dan in mijn schrift.

Wat goed. Ik zou dat schrift best wel eens een keertje willen zien.

Dan haal ik het toch.

(Voor ik haar tegen kan houden is ze verdwenen. Een paar minuten later is ze terug, een schrift met een dikke gele kaft in haar hand. Als ik het opensla zie ik dat de eerste drie woorden “aggression”, “rape” en “offensive” zijn)

YANNA WOENSDAG 17 OKTOBER 18.30 UUR

(Yanna is een meisje met een donkere huid en lang zwart haar. Naar alle waarschijnlijkheid is ze 17 jaar. Ze heeft schitterende ogen, die door haar dikke, volle wenkbrauwen nog eens extra geaccentueerd worden en een ongelooflijk slecht gebit. Als ze lacht zie je overal gaten. Bij binnenkomst doet ze net alsof ze verlegen is maar het flitsend op en neer schieten van haar pupillen verraden dat dit maar schijn is en dat ze gewoon op haar hoede is. Haar pedagoge heeft me afgeraden haar te kiezen omdat ze een laag IQ (70) heeft en er waarschijnlijk weinig zinvol uit haar mond zal komen. Ik wil haar er echter perse bij hebben omdat ze het enige kind op school is met een andere huidskleur. Tijdens mijn verblijf in Belarus heb ik tot nu toe sowieso geen enkele zigeuner gezien hoewel ik weet dat ze er wel zijn. Gezien haar lage IQ besluit ik de vragen wat minder formeel te stellen.

Hoi Yanna, blij dat je er bent. Vertel eens, hoe lang woon je hier?

11 jaar.

Echt waar, zo lang? En hoe ben je hier terecht gekomen?

De militsija.

De militsija? Hoezo?

Ik woonde op stations en in treinen en op een dag namen ze me mee.

Zomaar?

Ja, ik had niks gedaan.

Wat deed je op het station?

Gewoon, we vroegen daar om geld.

We?

Mijn broertjes en ik.

En je ouders?

Mama zat thuis om te drinken en papa was dood.

Wat erg van je vader. Weet je waaraan hij is doodgegaan?

Nee. Ik was nog heel klein. Hij lag gewoon op de rails, met zijn ogen dicht en zag heel bleek.

(Ze zegt het alsof het de normaalste zaak van de wereld is, dat je als klein kind je vader dood op de spoorrails ziet liggen)

Vertel me eens hoe je leefde op een station.

Met mijn broertjes of alleen?

Wat je wilt.

Met mijn broertjes ging ik gewoon ergens tegen een muur zitten. We staken onze handen uit en zeiden tegen iedereen die langskwam dat we honger hadden. Maar later, toen mijn broertjes met mijn tante mee waren en ik alleen was, liep ik gewoon met mijn muts in mijn hand en een zielig gezicht door de coupés. Ik ging toen ook niet meer naar huis, mama was er toch nooit, maar sliep op het station.

Hoe lang heb je dat gedaan?

Twee jaar.

Ook in de winter?

Ja, maar soms mocht ik bij een man onder zijn jas slapen en dan had ik het niet koud

(De toon waarop ze alles zegt is emotioneel. Het lijkt bijna alsof ze het voorleest uit een schrift)

Wie is hier je beste vriend Yanna?

Alexej. En Dzima. En Igor ook wel een beetje

Allemaal jongens hè?

(Ze schenkt me een grote grijns en aan het vurige fonkelen van haar bijna zwarte ogen zie ik dat jongens in haar leven heel belangrijk zijn)

Heb je een favoriet gerecht Yanna?

Nee. Ik vind alles lekker, worstjes, soep, pap, het maakt me niet uit. Maar fruit lust ik niet. Behalve appels dan, die vind ik zalig.

Wat is je favoriete boek?

(Ze haalt haar schouders op. Waarschijnlijk leest ze niet zoveel. Toch wil ik het graag weten want het zegt meestal veel over een kind)

Heb je er echt geen?

Ik kan niet lezen!

Meen je dat?

(Ik schrik van de verandering in haar houding. Ineens is het een heel andere Yanna, zo fel is ze nu)

Nou en? Ben ik daarom minder dan de anderen? Ik ben niet stom hoor als je dat mocht denken. Ik kán het gewoon niet en heb ook geen zin om het te leren. Wat moet ik met die flauwekul? Kan ik daar straks eten mee krijgen? Nee toch? Nou dan, wat zeurt iedereen dan?

Sorry, ik bedoelde er echt niks mee. Het was ook een beetje stom van me

om dat zo te vragen.

(Meteen draait ze als een blad aan een boom om)

Ach, het maakt me ook niet uit ook. Komen er nog meer vragen of mag ik nu gaan?

Eentje nog. Wat wil je worden en wat zou je doen als je schatrijk was.

Eén vraag zei je, dit zijn er twee. Maar dat maakt niet uit! Als ik rijk was zou ik een huis hier in het dorp kopen en wat ik wil worden weet ik niet.

Zolang het maar iets met koeien is.

Met koeien?

Ja, want die vind ik leuk en die geven melk. En daar ben ik gek op.

DIMITRI (DZIMA) WOENSDAG 19 OKTOBER 16.15 UUR

(Dzima is een bleke, magere 17-jarige jongen. Hij heeft kort stekeltjes haar, grote donkere ogen en een trieste blik.)

Hoi Dzima, wat aardig van je om te komen terwijl je toch nog maar net uit het ziekenhuis bent. Zoals je weet, zijn er een aantal vragen die ik je graag wil stellen. Ik zal het zo kort mogelijk houden en je moet me beloven dat als je moe wordt of gewoon wilt stoppen, je het me meteen zegt. Oké?

(Dzima knikt)

Goed, dan steek ik meteen van wal. Vertel eens hoe lang woon je in dit internaat?

Zo lang als ik me kan herinneren.

Echt waar?

Ja.

En je ouders dan?

Die hebben me als baby op het treinstation achtergelaten.

O sorry, dat wist ik niet.

Dat maakt niet uit.

(Aan zijn manier van kijken te oordelen maakt het Dzima inderdaad niets uit)

Heb je het hier op het internaat naar je zin?

Ja hoor, prima. Ik heb veel vrienden. Alleen rot dat ik zo vaak naar het ziekenhuis moet.

Heb je een beste vriend?

Nee, niet eentje speciaal. Vroeger wel, Sergej, maar die is nu dood.

Wat erg. Hoe kwam dat?

Ik weet het niet. Hij had vaak verschrikkelijke hoofdpijn, zijn vader sloeg hem vroeger altijd met een schop. We hebben heel wat keren naast elkaar in het ziekenhuis gelegen en soms nachtenlang gekletst. Ze zeggen dat hij per ongeluk teveel pillen heeft ingenomen. Ik geloof daar niks van. Volgens mij heeft hij het expres gedaan.

(Dzima vertelt het emotieloos, alsof het verhaal niets met hem te maken heeft. Terwijl hij me recht aan blijft kijken is het stil tussen ons. Voor ik verder kan gaan is hij het die de stilte verbreekt)

Had u nog meer vragen?

(Ik moet slikken voor ik wat uit mijn keel kan krijgen)

Een paar. Ik zou bijvoorbeeld graag willen weten wat het eerste is wat je je kunt herinneren uit je leven.

Het ziekenhuis, denk ik. De geur.

En van de leuke dingen?

Dat ik op een wagen zit en tegen de billen van een groot, zwart paard aan kijk. We rijden door een bos en moeten bukken voor de natte takken.

Met wie was dat?

Geen idee. Maar het was wel heel spannend.

Oké, ik heb nog twee vragen. Maar eerst wil ik weten of het nog gaat en of je niet te moe bent.

Nee, hoor, het gaat prima. Dus vraag maar.

Wat zou je doen als je ineens heel rijk was?

(Dzima hoeft geen seconde na te denken over zijn antwoord)

Naar Amerika gaan en me laten opereren. Daar kunnen ze het vast wel.

Waarom denk je dat?

Omdat je daar zelfs een nieuw hart kunt krijgen heb ik gelezen. Van iemand die dood is gegaan.

Dat kunnen ze inderdaad. Maar in Europa, in Nederland bijvoorbeeld kunnen ze dat ook, hoor.

Toch ga ik liever naar Amerika, daar kunnen ze het vast beter.

De laatste vraag nu: wat wil je later worden?

Ik? Niks. Ik ga toch dood.

(Vier weken na dit interview zakte Dzima op de gang in elkaar en overleed ter plaatse)

